

Het landschap als stimulans voor scheppend werk.

Reeds in mijn jongensjaren was het landschap een belangrijk deel van mijn leven. ik was in een gehucht geboren, temidden van de akkers en de weilanden, en ik werd vrijwel dagelijks geconfronteerd met de stemmingen van het weer, maar ook met de weidse vergezichten en de horizon. ik kan mij nog levendig herinneren hoe graag ik naar het spel van de wolken keek. Liggend op mijn rug in het gras kon ik genieten van de steeds wisselende vormen die de wolken te zien gaven. Ook het spel van zonlicht en schaduwen over de landen en het water behoren tot mijn vroege ervaringen die ik erg waardeerde.

Maar ik had een hekel aan slecht weer zoals regen en harde wind, vooral toen ik later naar school moest gaan. De school die toch een aantal kilometers van ons huis lag, en ik kan me herinneren dat ik de mist wel fascinerend en geheimzinnig vond, maar toch ook verraderlijk en vals, want je zag niets op tijd aankomen, en die vage donkere stukken zou van alles kunnen zijn zoals vijanden en kwade geesten die het op je voorziën hadden, en ook de geluiden waren doffer dan anders. De dingen die je in de wolken zag, die waren op een veilige grote afstand maar dit kon je niet goed zien, was dichtbij en je voelde geen zin om je heen. Naderhand bleek dat je je angstig had gemaakt om een paard dat in een weiland stond, of om een elzenstruik aan de kant van de weg.

het.

Gelijdelijk aan zijn de ervaringen met weer enigszins veranderd. De elementen gaan steeds hun gang, en het hangt vaak van mijn eigen omstandigheden af hoe ik op het weer reageer. Onweer en mist kan een grote bekoring geven maar is realistisch gezien vrij gewaarschuwd. Een storm meemaken aan het strand kan geweldig zijn, op zee waarschijnlijk ook, maar ik voel er niets voor om de Engelse schilder Turner te herhalen, die zich aan de scheepsmast liet vastbinden om een sneeuwstorm op zee mee te maken. Ik ben er niet zeker van of Turner dagelijks naar storm verlangde. ik denk van niet. Maar de laatste fase van zijn schilderen toont aan dat storm zeer zeker een belangrijke rol in zijn leven heeft gespeeld. ik zie hem dus wel als een stormachtig persoon, die de elementen maest trotsen, er één mee worden als stimulans voor zijn scheppend werk.

Als ik mezelf identificeer aan natuurverschijnselen dan kom ik niet bij de mist als zodanig, maar wel bij de nevel. ik heb de meest sprookjesachtige landschappen ondergaan bij avond of in de nacht. De dampkring in totale rust, zilverachtige nevelslierten bij maanlicht die de aanwezige contouren veroogen. ook een zeiltocht op het IJsselmeer met heel veel weer kan diepe ontroering bij me brengen. Je ondergaat die gebeurtenissen als iets van jezelf, want het heeft iets eigens. Die atmosfeer is je eigen atmosfeer en de ontmoeting heeft iets bovenaards.

Maar ik beleef het landschap ook op andere wijze. Wat gebeurt er niet allemaal op een paar vierkante meter in de tuin en wat een verscheidenheid moet er zijn over de ganse aarde.

De schoonheid en de pracht, de weideheid en het verdriet, onlosmakelijk aan het leven verbonden.

Het schilderen is geen hommage aan de natuur of aan het leven.
Het is een noodzakelijke uiting van iemand die erg nieuwsgierig was
naar het leven, maar er nooit mee klaarkwam.
Het waarom was vroeger als jongen nauwelijks van mijn lippen.
De vragen zijn allang verstomd, maar de levenslust nog niet.

Men had dichter, danser of moe kant kunnen worden, en het is me
een raadsel waarom ik naar de penselen greep, of zoo het toch van
inlaad zijn geweest dat ik mensen uit de schilderkunst hier in
Heerenveen ontmoette?

Ontzoezing buiten de natuur en het landschap, komt ook vaak
bij mij voor. Ik denk dat ik gewoon ontvankelijk ben voor dat
soort emoties.

Aan de hand van deze korte schetsen zal men kunnen begrijpen
dat de ontzoezing en de verwondering aan de ene kant, de
raadsels van het leven aan de andere kant mij dwingen om iets te
ondernemen. Niet om vergetelheid te zoeken, maar om daadwerkelijk
scheppend bezig te zijn. Mogelijk een eigen soort religie te
presenteren, waarvan men hoopt dat het ook andere mensen zal boeien

De schilderkunst leidt haar eigen ondoorgrondelijke wegen,
men is een miniem deeltje van iets groots dat door de eeuwen heen
zijn weg baant. Niet de persoon van de schilder is belangrijk, maar
datgene in hem of haar wat scheppend bezig kan zijn, en iets
kan toevoegen aan het grote geheel.

Mijn werk is geen afbeelding van de werkelijkheid, zelfs mijn
landschappen die ik gemaakt heb waren dat niet, maar waren
het landschap van mijn innerlijk. Er is wel degelijk een verband
met het landschap, maar dat ligt niet oppervlakkig doch diep
verankerd in het onderbewustzijn, en heeft vooral contact met
dat unieke gedeelte van het landschap waarin ik mezelf kan
spiegelen en herkennen. Een schilderij is dan ook een zelfstandig
werk, aan het innerlijk van de kunstenaar ontsproten dat een
fusie aanging met zijn verstandelijke kennis van zijn materialen
en zijn compositie vernuft.

Ik krijg zo af en toe vragen van mensen over het al dan niet
abstract zijn van mijn werk. Het schijnt voor hen een probleem
te zijn dat erg belangrijk is. Voor mij bestaat dat probleem niet
en het is voor mij dus totaal onbelangrijk. Mijn werk heeft zich
door de jaren heen wel ontwikkeld en dat komt op mij over
als een heel natuurlijke gang van zaken, als een soort groei.
Indien schilderen voor mij een oppervlakkige bezigheid zou zijn
dan had ik waarschijnlijk ook last met dat probleem gekregen.
Desalniettemin, het landschap is voor mij nog steeds een
gaede stimulans voor scheppend werk.

Ik wil nog opmerken dat in dit verband het wel of niet abstract zijn
van het werk voor de kunstenaar zelf minder belangrijk is.
Hij beschikt orgelijk over de mogelijkheden die hij denkt nodig te hebben.